

't Klumpke

POMOLOGISCH GENOOTSCHAP LIMBURG

Beste leden,

Het bestuur wenst u allen nog een heel gezond en gelukkig 2008.

Mijn voornemen voor het nieuwe jaar is dit: meer snoeien in 2008. Ik geloof dat ik snoeivrees heb. Maar gelukkig ben ik niet de enige. Over snoeien kunt u van alles lezen op pagina 6 en mogelijk gaat u dan ook een morgen met uw snoeischaar en zaag op pad. Misschien zien we elkaar dan wel.

Verder kunt u in dit Klumpke alles lezen over de Rembrandt appel en de activiteiten van het PGL in 2007.

Daarnaast vindt u weer een heerlijk feestelijk recept in dit Klumpke.

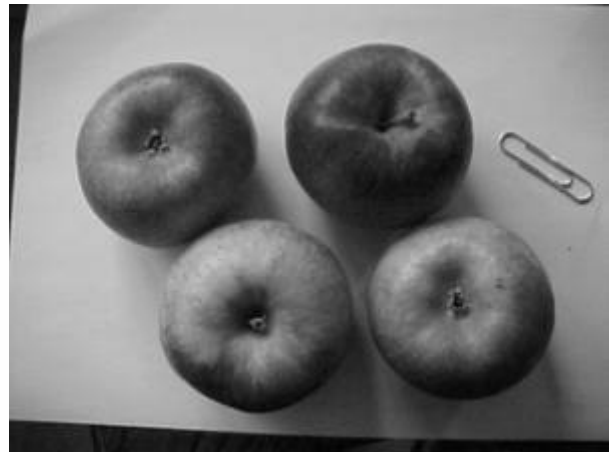
Mailt u wel eens stukken aan de redactie. Stuur dan graag losse foto's op jpeg-formaat en de tekst in Word. Dan wordt de nieuwsbrief niet zo zwaar. Alvast bedankt!

Veel leesplezier,
Marieke Bijl

De nieuwe Rembrandt - appel

Door Wiel Broex

Herinnering aan een determinatiecursus en aan determinatiedeskundigen.

De Rembrandt-appel met paperclips (5 cm)

Zo'n jaar of tien geleden werd er door het PGL in samenwerking met het IKL een determinatiecursus georganiseerd. Gewapend met een fruitmesje zaten in een bovenzaaltje van een Limburgs café zo'n 25 fruitliefhebbers bij elkaar. Frans Voncken deelde lijsten en schema's uit, die we konden gebruiken bij het bepalen van het juiste ras. Ger Frints wist natuurlijk als beste om welk ras het ging, ook zonder papieren. Hij had aan Jan van Eijden en Jean Baggen, beiden zaliger gedachtenis, stevige gesprekspartners. Het zwaartepunt lag in de cursus bij de appels en peren, die hoorden bij het Limburgse assortiment: het Klumpke, de Ossekop, Franse Zure, Keulemenneke, Herfstpeer van Geulle e.d.

Kampioen van de determinatie is ongetwijfeld nog steeds de Belgische Limburger Ludo Royen. Hij weet al jarenlang in het tijdschrift Pomologia de meest bijzondere historische

DEZE KEER IN 'T KLUMPKE

- De Rembrandt appel PAG.1
- Zeis instructie IKL PAG.3
- Gulpener Oogstparade PAG.3
- Landschapsdoedag PAG.4
- Laaker kasteelfestijn PAG.4
- Toon uw tuin PAG.5
- Jaarvergadering PAG.6
- Terugblik activiteiten PAG.7
- Recepten PAG.7
- Agenda PAG.8

fruitrassen prachtig te beschrijven. Vooral de kleurenfoto's zijn indrukwekkend. In Nederland doet ook Bennie Giesen in Doesburg veel waardevol werk in de beschrijving van fruitrassen. Inmiddels zijn diverse cd's gemaakt door de Noordelijke Pomologische Vereniging met beschrijvingen van vooral appelrassen.

Huib van Thoor heeft mij gevraagd om ter wille van het Klumpke ook een keer als "fruitdeterminant" op te treden. Bij deze geef ik gevolg aan zijn verzoek.

Van dichtbij heb ik de geboorte van de Rembrandt-appel mogen meemaken. Ben de Sonnaville, de uitvinder, stond eind 2006 op studiedagen van fruittelers zijn nieuwe appel te promoten. Uit blinde proeverijen kwam de Rembrandt uitstekend te voorschijn: sappig, friszuur, knapperig en aromatisch.

Ook het sap van de Rembrandt zou goed moeten smaken. In het voorjaar 2007 is op de Bemelerhof in Bemelen een proef gedaan met de verwerking van een 500 kilo appels tot sap. Voor de presentatie van het sap is naast een voor-etiket in de vorm van een schilderij ook een achter-etiket met alleen tekst ontworpen. De chique fles is gepresenteerd als het beste en het meest exclusieve Nederlandse appelsap. Dat blijft ook zo, omdat er maar weinig bomen met Rembrandt appels zijn.

De vrucht

Het uiterlijk

De huid is glad en enigszins vettig. Een enkel bruinig wratje in de buurt van de bloemkelk komt voor. De kleuren op de huid zijn geel en karmijnrood, deels aaneengesloten, deels gestreept, deels gevlekt.

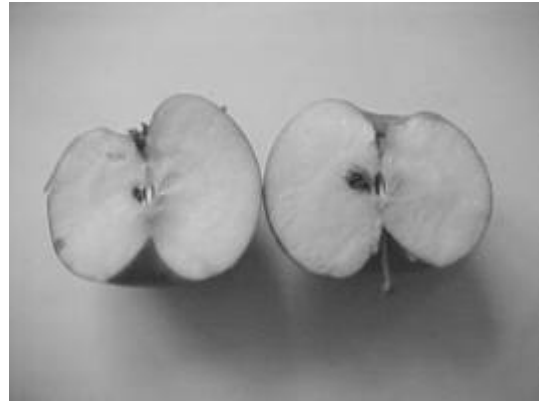
De bloemzijde is regelmatig gevormd met een lichte welving. De kelk ligt duidelijk verdiept.

De steel staat stevig en diep ingeplant. Rondom de steel is er een lichte vergrijzing te constateren, maar de verruwing en de barstjes van de voorvader Karmijns zijn verdwenen.

Het innerlijk

Het vruchtvlees is knapperig en saprijk; wit en regelmatig. De smaak is lichtzuur, fris en met een duidelijk aroma.

Het klokhuis ligt in het midden en is compact. De zaadzak is stevig gesloten, rond en bevat een wisselend aantal pitten, 1 tot 8 stuks.

De herkomst

Het kwekershuis de Sonnaville in het land van Maas en Waal heeft vooral bekendheid gekregen door de succesvolle introductie van de Karmijn de Sonnaville. De Karmijn is een appel met een herkenbare Cox-smaak. In de jaren 70 van de vorige eeuw maakt de Karmijn een korte periode van commercieel succes door. Maar helaas bleken in de teelt 2 nadelen hardnekkig naar voren te komen, namelijk krimpscheurtjes rond de steel en verruwing aan de bloemzijde. Dat deed aan de smaak niets af, maar de handel wilde alleen appels met een glad uiterlijk en geen beschadigingen. Zo verdween in de jaren negentig de Karmijn bij de fruittelers en ook natuurlijk bij de boomkwekers.

Alleen de Batterijen in het Betuwse Ochten bleek nog dit appelras in kleine aantallen op te kweken ten behoeve van enkele telers met huisverkoop. Ook in Ierland is er een Nederlandse fruitteiler die nog steeds in behoorlijke mate Karmijn teelt, maar dan wel voor de sapverwerking!

Vanwege vooral de sapverwerking heeft ook de Bemelerhof nog enkele honderden jonge Karmijnbomen aangeplant. Smaakbewuste appeleters kunnen daar nog terecht voor de originele en echte Karmijn de Sonnaville vruchten.

De Rembrandt-appel.

Ben de Sonnaville in Altforst heeft aan zijn nieuwe appelras de naam Rembrandt gegeven. De kleuren geel en karmijnrood zag hij volop op schilderijen van de grootste Nederlandse schilder aller tijden. Hij wilde ook graag geen neutrale naam, maar een niet mis te verstane en absoluut echte Nederlandse naam.

Hij is met deze keuze prima geslaagd. De presentatie in een schilderij-omlijsting heeft wel overeenkomsten met de reclame voor de musical Rembrandt. Gelukkig vormt dit geen overtreding van het beeld/merkrecht, omdat het gaat om een appel resp. om appelsap.

De commerciële introductie van de Rembrandt-appel en de introductie van het Rembrandt- sap heeft in het seizoen 2006/2007 mondjesmaat plaatsgevonden. In het huidige seizoen zet Sonnaville een tweede stap. Ik help hem daarbij een beetje: een prachtige en lekkere appel plus een voortreffelijk smakend sap. Warm aanbevolen!

Zeis instructie

Werken met de zeis voor meer bloemen en vlinders. Een workshop door het IKL.

De stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) organiseert samen met het IVN Weert e.o. een instructie waarin de zeis centraal staat. Naast het werken met de zeis, het onderhoud ervan wordt ook ingegaan op het beheer van vlinderstroken.

De instructie is op zaterdag 2 februari, duurt van 9.00-12.00 uur en vindt plaats in het Weerterbos / In den Vloed.

De zeis is een oeroud gereedschap waar tegenwoordig nog steeds mee wordt gewerkt. Helaas wordt vaak gedacht dat het werk met een zeis niet te leren is en daarom wordt naar gemotoriseerd gereedschap gegrepen. Jammer want zeisen is wel degelijk te leren. Met enige oefening komt de vaardigheid en ook de lol van deze ambachtelijke manier van maaien. Beschouw het als een ouderwetse manier van fitness in de buitenlucht.

Tijdens de instructie wordt ingegaan op de

afstelling van de zeis, het haren en wetten van de zeis en natuurlijk het maaien zelf. Het is een praktijkinstructie, de deelnemers leren door te maaien, haren en wetten. Werkkleding en stevig schoeisel aan dus.

Naast het praktische maaiwerk is er uitleg over het beheer van vlinderstroken. Het Weerterbos is een bijzonder vlindergebied. Al jaren werken leden van het IVN Weert e.o. aan het inrichten van vlinderstroken. Dit werpt zijn vruchten af. U ziet hoe er met beperkte ingrepen mooie vlinderbiotopen ontstaan.

Foto: van de IKL website.

Er zijn zeisen, haarspitten en wetstenen aanwezig. Het liefst zien we echter dat u uw eigen zeis, haarspit en wetsteen meeneemt. Verder dient u voor uw eigen lunch te zorgen. Werkkleding en (veiligheids)schoeisel neemt u ook zelf mee. Beschikt u niet over veiligheidsschoeisel dan kunnen wij hiervoor zorgen. U moet dan wel uw schoenmaat aan ons doorgeven. Deelnemers ontvangen een cursusmap.

De kosten zijn € 15,= en kunnen bij aanvang van de instructie contant betaald worden.

U moet zich aanmelden voor deze activiteit bij het IKL, liefst per mail j.kluskens@ikl-limburg.nl of telefonisch Jan Kluskens 0475-386444.

De stichting organiseert ook nog andere instructies, zie hiervoor www.ikl-limburg.nl

Gulpener Oogstparade

Door Hub van Thoor

Onze secretaris heeft de contacten gelegd voor de Gulpener Oogstparade op 16

september j.l.. Gelukkig konden we aanwezig zijn dank zij een heel aantal vrijwilligers.

Het was prachtig weer en de bezoekers hadden er zin in. Er waren veel standhouders van alle geledingen op dit gebied. Ook het I.K.L. was aanwezig. Het was duidelijk dat we hier niet mochten ontbreken. We hebben veel van onze contacten kunnen onderhouden. Kortom het was, naast de aandacht voor alle bezoekers, ook een soort reünie met allen die zich inzetten voor het behoud van een stuk Limburgse cultuur.

De mensen verdrongen zich voor de stands en de interesse om meer te weten was groot.

De foto's getuigen van een heel geslaagd evenement dat we ook in de toekomst moeten koesteren.

Landschapsdoedag te Sint Pietersvoeren

Op 30 September 2007 vond de Landschapsdoedag plaats in Pietersvoeren.

Na een week van veel regen kunnen we toch nog terugkijken op een mooi evenement in de wei van het kasteel in Pietersvoeren.

Onze voorzitter Paul Schulpen had de contacten gelegd.

Onze gastronomische club was in oude glorie aanwezig en is tussen neus en lippen door die dag nog uitgeroepen tot de standhouders met het meest hoogstaande culinaire product.

Onze stand werd weer opgetogen met alles wat gebruikelijk is en bemand door de vrijwilligers als Ton Lemmerling, Dhr. Frijns, Paul Schulpen, Jan de Graaff en Hub van Thoor

Het was een mooie happening in de modder met tal van koeflatten in de wei. Maar dat mocht de pret niet deren.

Nabeschouwing Laakerkasteelfestijn

Door Ger Graus

Dit twee jaarlijkse gebeuren in het teken van fruit, streekproducten en oude ambachten die ter plaatse daadwerkelijk worden uitgevoerd als in vroeger tijden. Zoals de sjansoven, gebakken fruitvlaaien, speenvarken aan het spit. Men deed er melk afromen en er was een

imker met zijn bijen en heerlijke honing. Een steenhouwer, touwslager en nog vele andere ambachtslui. De winkel van Sinkel, een drukkerijmuseum en er was het pomologisch genootschap met een prachtige stand met wel meer dan 40 verschillende appel-, peer- en pruimensoorten.

De stand was aangekleed door Hub van Thoor en Wil Ramaekers en werd beheerd door een aantal fanatieke pomologen die daarbij heerlijke pruimenjam en appelwijnen aan de man brachten.

Alom was dit een prachtig evenement voor heel Limburg en een mooie uitstraling van ons pomologisch genootschap. Misschien ook iets voor u om mee te maken of mee te doen dan tot medio september 2008.

Toon uw Tuin

Door Wil Ramaekers

Tijdens de Open Monumenten dag op 8 september in Maasniel werd het PGL benaderd door mevrouw Buurman, medewerker natuur en milieueducatie van de gemeente Roermond.

De gemeente Roermond had een prijsvraag uitgeschreven om haar burgers te stimuleren ook zelf bij te dragen aan het verhogen van het groen in het straatbeeld. Aan het PGL deed mevrouw Buurman het verzoek om de feestelijke prijsuitreiking van de

tuinenwedstrijd op 19 november in het stadhuis luister bij te zetten. Dat zou een mooie gelegenheid zijn om de doelstellingen en activiteiten van het PGL onder de aandacht van een groter publiek te brengen en dus zegde het bestuur haar medewerking toe.

Het werd een zeer geslaagde avond.

De gemeente Roermond verzocht ons om niet alleen een stand op te zetten, maar ook voor de prijzen te zorgen. Hub van Thoor, Marieke Bijl, de heren Gielen, Bosch en Wil Ramaekers zetten hun beste beentje voor. Ze zorgden voor een zeer mooie stand zoals u op de foto kunt zien.

Er werden 50 pakketten samengesteld, bestaande uit een fles appelwijn, een fles appelsap plus een certificaat, dit alles feestelijk verpakt. Lianneke Ramaekers had speciale etiketten voor de flessen ontworpen en voor de 12 hoofdprijs winnaars waren er kleine Ecobomen.

Bestuurslid Wil Ramaekers hield een mooie toespraak over het PGL en beantwoordde vragen.

Na afloop werden onze bestuursleden bedankt door de organisatoren waaronder wethouder Yff en dhr Even. Ze waren erg onder de indruk van onze actie en betrokkenheid. Als blijk van waardering werd toegezegd nog 100 euro extra op de rekening van het PGL te storten. Wellicht krijgt deze activiteit een vervolg bij andere gemeentes, het zou een mooie gelegenheid zijn om nog meer mensen voor de activiteiten van het PGL te interesseren.

Ik wil snoeien!

Heeft u ook zo'n zin om te snoeien. Of heeft u juist snoeivrees. Veel

boomgaardeigenaren zullen het herkennen. Ooit een hoogstamcursus bij IKL gevolgd en nog steeds twijfels. Er zijn weer volop mogelijkheden om gezamenlijk u kennis bij te spijkeren.

Snoeien met het PGL

Het PGL organiseert 2 snoeidagen voor de eigen leden. Op zaterdag 1 maart (was eerst 23 febr gepland) gaan we vanaf 9.30 uur snoeien in Ohé en Laak bij dhr. Graus. U kunt zich hiervoor opgeven bij de heer Graus, telefoon: 0475-552067.

En op vrijdag 7 maart gaan we de boomgaard snoeien die we tijdens ons 5-jarige lustrum hebben aangeplant in Heel bij St. Anna, aanvang 9.00 uur. U kunt zich hiervoor opgeven bij Hub van Thoor, telefoon: 0475-482889.

Snoeien met het IKL

Het IKL organiseert diverse activiteiten de komende periode. Snoeien via de snoeibrigade, extra snoeicursus voor eigenaren van boomgaarden met snoeivrees en een praktijkdag bomen vellen, zagen en hakken.

Een snoeibrigade biedt uitkomst

Mensen die interesse hebben in een snoeicursus ofte wel willen meedoen in een bestaande snoeibrigade kunnen zich opgeven bij het I.K.L te Roermond bij dhr. Frans Voncken, telefoon: 0475- 386430 We verwijzen hiervoor tevens naar de site van het I.K.L. die via onze website te bezoeken is. In de hele provincie zijn snoeibrigades actief die onderhoud plegen.

Snoei-instructie bij snoeivrees

De hoogstambrigade Margraten organiseert op 24 en 26 januari een snoei-instructie voor eigenaren van hoogstambomen die twijfelen over hun snoeivaardigheid.

Tijdens een instructie van twee bijeenkomsten leert u de beginselen van het snoeien van hoogstamfruitbomen. Het gaat om de donderdagavond 24 en zaterdag 26 januari. De snoeidagen zijn gezellig en leerzaam. Er wordt in een gevarieerde

boomgaard met jonge en oude bomen gewerkt.

U kunt de instructie ook prima gebruiken als opfrissing van een eerder gevolgde snoeicursus. Deze instructie kan ook een kennismaking zijn met de eerste beginselen. Deelnemers kunnen zich alsnog aansluiten bij hoogstambrigade en deze winter de volledige cursus bij IKL volgen.

Voor deelname aan de instructie vragen wij een bijdrage van € 10,= voor koffie en soep. U moet zich aanmelden voor de activiteit bij j.kluskens@ikl-limburg.nl of 0475-386430. Het maximum aantal deelnemers is 20.

Beide activiteiten vinden plaats in Margraten. De exacte locatie wordt na aanmelding verstuurd.

Bomen vellen, zagen en hakken

Iedereen die wil leren hoe je bomen velt, kan op zaterdagochtend 8 maart in Sevenum meedoen aan de praktijkdag bomen vellen, zagen en hakken. Tijdens deze instructie wordt een elzenbroekbos in de Heesbeemden bijgewerkt. Deelnemers werken zelf mee met zaag en bijl. De stichting Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) organiseert deze instructie samen met de Groengroep Sevenum.

De instructie vindt plaats op zaterdag 8 maart van 9.00 uur tot 13.00 uur. Deelnemers zorgen zelf voor werkkleding, een lunch en drinken. Eigen gereedschap (behalve kettingzagen) kan als demomateriaal meegebracht worden maar er is ook voldoende aanwezig. Deelnemers ontvangen een instructiemap voor € 15,00. Aanmelden voor deze instructie bij de stichting IKL, Jan Kluskens j.kluskens@ikl-limburg.nl of 0475-386444. Er is ruimte voor een beperkt aantal deelnemers.

Mededelingen van het bestuur

Jaarvergadering

In verband met planning en andere activiteiten in het kader van het tweede lustrum is het bestuur druk in de weer met voorbereidingen. De exacte datum van de jaarvergadering staat nog niet vast. De vergadering zal wellicht eind

april plaatsvinden. Nadere informatie hierover vindt u in het volgende Klumpke van maart.

Terugblik op onze activiteiten in 2007

Door Hub van Thoor

Dit jaar kunnen we met veel voldoening terugblikken op een tiental activiteiten, die zonder meer zeer geslaagd waren.

Het was een hele klus om overal goed vertegenwoordigd te zijn. Niet alleen het inrichten van de stands maar vooral ook het bezetten er van. Als we onze vrijwilligers niet hadden zouden we er niet toe in staat zijn. Ze stellen zich alsmaar belangeloos ter beschikking. En bovendien staan ze altijd met een prima humeur iedereen te woord die interesse heeft in Pomologie. Petje af.

Ik wil namens het bestuur mijn oprechte dank uitspreken zonder verdere namen te noemen.

Iedereen die meewerkt, weet zelf hoe zeer wij het op prijs stellen en hoe afhankelijk we van jullie zijn!

Hopelijk mogen we in 2008 ook weer vaak een beroep op jullie doen. Al proberen we heel weloverwogen te bepalen waar we aanwezig zullen zijn en waar niet. Verder willen we ook een dringend beroep doen op leden die misschien nog niet op deze manier betrokken waren maar die daar wel enige interesse in hebben. Het is niet alleen maar werken. Als er genoeg mensen zijn valt er ook veel te genieten in onze stands. En vooral ook in de werkgroep-bijeenkomsten. In het bijzonder verzoeken we om ondersteuning voor onze groep Excursies. Zij hebben dringend behoefte aan meer medewerk(st)ers! U kunt zich aanmelden bij Nelle Driessen of bij ondergetekende.

Ik wens ons dus een heel fijn lustrumjaar toe.

Appelshow te Kinrooy in België

Op 23 september was de werkgroep determineren aanwezig op het 25 jarig

jubiläum van de Römer, het wijnmakersgilde in Kinrooy. We stelden een 70 tal oude hoogstamsorten tentoon. Het zeldzame soort Knobbi-Russet ras, ook wel de horror appel genoemd kreeg de nodige aandacht. Er was enorm veel belangstelling en we zijn blij dat John Theunissen met zijn club ons weer prima vertegenwoordigd heeft.

Themadag Winterkast Eijnderhoof

Op 7 oktober waren de heren Theunissen, Bosch en Gielen met een stand aanwezig op de Eijnderhoof. Het publiek uit Midden Limburg kwam in grote getale en ze hadden werk in overvloed. Kortom er was veel interesse en er konden veel antwoorden gegeven worden.

Franse kersen soufflé

Door Jos Schrijvers

Een heel feestelijk recept, dat helaas net iets te laat komt voor de kerst, maar ook in januari of februari vast heerlijk zal smaken.

Benodigheden voor 2- 4 personen:

1 tl boter voor de vorm, 300 gr kersen (uitgelekt uit pot of diepvries), 100 gr marsepein, 60 gr suiker, 1 zakje vanillesuiker, 4 eieren, 80 gr bloem, 1 snufje zout, 40 ml melk.

Werkwijze:

Hetelucht oven verwarmen op 180 graden

De ovenschaal invetten en de uitgelekte kersen erin verdelen.

De marsepein in zeer kleine stukjes snijden.

Marsepein, suiker en eieren in een mengkom doen.

Alles tot een luchtig mengsel kloppen.

Alle andere ingrediënten eraan toevoegen en blijven roeren tot een glad beslag.

Het beslag gelijkmatig over de kersen in de vorm gieten.

In het midden van de oven 20 minuten bakken.

Na het bakken bestrooien met poedersuiker.

Pomologisch
Genootschap Limburg
Charles Ruysstraat 31
6042 CB Roermond
info@pgl.nu

Redactieadres
Marieke Bijl
Charles Ruysstraat 31
6042 CB Roermond
marieke.bijl@xs4all.nl

of aan de secretaris
Bert Jorritsma
Steenstraat 13
6141 AS Limbricht
h.jorritsma@inter.nl.net

CONTACT

Agenda PGL

- 24/26 januari Snoei-instructie
hoogstambrigade Margraten.
Bidrage € 10. Meer info zie
pag. 6.
- 2 februari Zeisinstructie IKL in
Weerterbos. Van 9.00 tot
12.00 uur. Kosten € 15.
Aanmelden bij Jan Kluskens
zie pag. 3 voor meer
informatie.
- 23 februari Snoeien bij Ger Graus in
Ohé en Laak voor PGL-
leden. Vanaf 9.30 uur.
Aanmelden op 0475 –
552067. Zie pag. 6.
Leden moeten zelf
snoeischaar en eventueel
zaag meenemen.
- 7 maart Op vrijdag vanaf 9.00 uur
kunnen PGL-leden de
boomgaard bij St. Anna in
Heel snoeien. Aanmelden bij
Hub van Thoor. Zie pag. 6.
Leden moeten zelf
snoeischaar en eventueel
zaag meenemen.
- 8 maart Praktijkdag IKL. Bomen
vellen, zagen en hakken.
Van 9.00 tot 13.00 uur. Voor
meer informatie zie pag. 6
- eind april Jaarvergadering PGL. De
exacte datum en locatie
vindt u in het volgende
klumpke.
- 16 november Europom in Nevers,
Frankrijk

Kopie

Kopie opsturen voor begin maart. Alle kopie
kan gestuurd worden naar het redactieadres of
bij voorkeur naar het emailadres:
marieke.bijl@xs4all.nl

Vraag en aanbod

Heeft u een vraag of een aanbod.
Pomologische gereedschappen kopen of
verkoppen. Een vraag over het snoeien van een
bepaald ras. Een vraag over de bestrijding van
een ziekte. Alles kan. Een vraag of aanbod
kunt u sturen aan de redactie.

ADRESSEN WERKGROEPEN

Verwerking en
Sappersen
Jean Muijtjens

Enten en inventarisatie
John Theunissen

Excursies

G. Frints
Nelle Driessen

Gastronomie
Josje Schrijvers

Hub van Thoor
Contactpersoon
werkgroepen

Promotie, ledenwerving
en documentatie
Tom Lemmerling

Kersendag
Contactpersoon
Jan de Graaff